

Bæredygtig mobilitet i Øresundsregionen

Med åbningen af Øresundsbroen blev der for alvor sat skub i udviklingen, integrationen og mobiliteten i Øresundsregionen.

For også i fremtiden at kunne sikre høj tilgængelighed og øget mobilitet i regionen er der med den nuværende trafikudvikling behov for at kigge på, hvordan vi kan sikre, at mobiliteten sker på et mere bæredygtigt grundlag.

Københavns Kommune, Malmø Stad, Frederiksberg Kommune, Lunds Kommun, HUR, Vägverket og Region Skåne har derfor i et år udvekslet erfaringer om mobility management. Resultaterne af dette arbejde er præsenteret i denne publikation.

Bæredygtig mobilitet

At fremme bæredygtig mobilitet i Øresundsregionen kræver grænseoverskridende løsninger. Derfor har Københavns Kommune, Malmö Stad, Frederiksberg Kommune, Lunds Kommun, HUR, Vägverket og Region Skåne i et år udvekslet erfaringer om mobility management.

Mobility management handler kort sagt om at gøre det let og attraktivt at bruge bilen mere fornuftigt, kombinere den med andre transportformer eller skifte den ud med kollektiv trafik eller cykling og gang på de korte ture.

Øget mobilitet og integration har gennem de sidste år forårsaget en betydelig stigning i trafikken i Øresundsregionen. Denne udvikling betyder bl.a. øget trængsel og forurening i regionen.

Da både problemer og mulige løsninger i sagens natur er grænseoverskridende gik Københavns Kommune, Malmö Stad, Frederiksberg Kommune, Lunds Kommun, HUR, Region Skåne og Vägverket Region Skåne i 2004 sammen om projektet "Bæredygtig mobilitet i Øresunds-regionen."

Projektet er finansieret af EU gennem Interreg-III A Øresundsregionen og har til formål at samle og dele erfaringer med og viden om at fremme bæredygtig trafik gennem mobility management.

Mobility Management - en vej til bæredygtig mobilitet

Mobility management er en samlet betegnelse for en række metoder og værktøjer til at fremme bæredygtig transport og mobilitet. Hvor man traditionelt fokuserer på at tilpasse trafikudbudet til den umiddelbare efterspørgsel, arbejder man inden for mobility management målrettet med at ændre efterspørgslen gennem adfærdspåvirkning.

Det handler kort sagt om at gøre det let og attraktivt at bruge bilen mere fornuftigt, kombinere den med andre transportformer eller skifte den helt ud med kollektiv trafik eller cykling og gang på de korte ture. Kodeordene inden for mobility management er således information, kommunikation, koordination og organisation.

Vidensdeling og kompetenceudvikling

Hvor man på europæisk plan har arbejdet med mobility management i mange år og høstet en masse viden og erfaring, er erfaringerne med mobility management i Øresundsregionen af nyere dato. Projektet "Bæredygtig mobilitet i Øresundsregionen" har således haft til formål at fremme kendskabet til og anvendelsen af mobility management gennem vidensdeling og kompetenceudvikling.

I det følgende er projektpartnerenes arbejde med mobility management og resultaterne af det fælles arbejde i projektet præsenteret.

Visioner og perspektiver

Alt tyder på, at trafikken over Øresund fortsat vil vokse i takt med den tiltagende integration i Øresundsregionen. Den store udfordring er derfor både nu og i fremtiden at sikre, at den positive udvikling i mobiliteten i regionen sker på et bæredygtigt grundlag, så trængsel og negative miljøeffekter begrænses.

Øresundsregionen er i fuld gang med at udvikle sig til en af de mest integrerede og funktionelle grænseregioner i Europa. Det skyldes ikke mindst Øresundsbroen. Siden åbningen i 2000 er antallet af personrejser over sundet således steget til det tredobbelte, antallet af personbiler, der krydser Øresund, er steget med 130%, og pendlingen over Øresund er vokset, så der i dag er over 7.000 personer, der dagligt krydser Øresundsbroen for at tage på arbejde.

Bæredygtig mobilitet i fokus

Denne udvikling afstedkommer en række trafikale og miljømæssige udfordringer for myndighederne i regionen. Udfordringerne betyder, at man nu og i fremtiden er nødt til at arbejde målrettet med at sikre en mere bæredygtig mobilitet i regionen, hvis man vil dæmme op for problemer med trængsel og øget luftforurening i Øresundsregionen.

Ved at fremme en bæredygtig mobilitet i regionen sikrer man større bevægelighed i og imellem regionerne på hver side af Øresund samtidig med, at de negative miljøeffekter reduceres. Man kan således sikre, at målsætningen om gøre Øresundsregionen til en af de mest integrerede og funktionelle grænseregioner i Europa går hånd i hånd med målsætningen om at beskytte og forbedre miljøet i regionen.

Høj tilgængelighed og økonomisk vækst

Visionen for partnerne i projektet "Bæredygtig mobilitet i Øresundsregionen" er, at Øresundsregionen nu og fremover skal være en bæredygtig region kendetegnet af høj tilgængelighed og fortsat økonomisk udvikling. Forudsætningen for dette er et velfungerende transportsystem, der sikrer reduktion af miljøbelastningen og modvirker trængselsproblemer.

Regioner og kommuner på begge sider af Sundet bør derfor – gennem egne initiativer og i fællesskab - medvirke til at fremme bæredygtig mobilitet i Øresundsregionen ved at sikre et veludbygget og attraktivt kollektivt trafiksystem, gode og sikre vilkår for gående og cyklister samt gode muligheder for at kombinere forskellige transportformer. Samtidig skal information, rådgivning og markedsføring af bæredygtige transportformer og -adfærd styrkes i regionen.

Bæredygtig mobilitet i Øresundsregionen kan bl.a. sikres gennem et veludbygget og attraktivt kollektivt trafiksystem, gode og sikre vilkår for gående og cyklister samt gode muligheder for at kombinere forskellige transportformer. Samtidig skal information, rådgivning og markedsføring af bæredygtige transportformer og -adfærd styrkes

Københavns Kommune

Københavns Kommune har gennem mange år arbejdet målrettet på at slå sin position som Danmarks førende cykelby fast. Men kommunen har også gode erfaringer med at fremme bæredygtig trafik gennem Bilfri Dag, kampagner for samkørsel og et væld af andre aktiviteter og events i Miljøtrafikugen.

Københavns Kommune har gennem mange år haft succes med at fremme cykeltrafik gennem en kombination af fysiske forbedringer og kampagner.

Foto: Tine Hardens

Tre forvaltninger i Københavns Kommune arbejder med trafik og miljø, men det er især Bygge- og Teknik-forvaltningen og Miljø- og Forsyningsforvaltningen, der arbejder med tiltag inden for mobility management. En række medarbejdere er regelmæssigt beskæftigede med projekter, der har til formål at påvirke og ændre borgernes transportmiddelvalg i mere bæredygtig retning - en enkelt er fuldtids-beskæftiget med mobility management-projekter.

Cykelregnskab og "Vi cykler til arbejde"

Indenfor mobility management arbejder Københavns Kommune især med at fremme brug af cykel. For at synliggøre og evaluere kommunens indsats for at forbedre infrastrukturen, fremkommeligheden og sikkerheden for cyklisterne har kommunen siden 1995 lavet et cykelregnskab med nøgletal for cykeltrafikken og cyklisternes vurdering af København som cykelby.

Derudover gennemfører kommunen hvert år en række forskellige lokale tiltag i forbindelse med den nationale "Vi cykler til arbejde"-kampagne. Det er fx uddeling af morgenbrød til cyklister og konkurrencer mellem virksomheder om at cykle mest. Hertil kommer kampagner for at få indvandrerkvinder til at cykle, udarbejdelse af cykelstikort samt cykeloprydningskampagne.

Miljøtrafikuge og Bilfri Dag

De sidste 6 år har Københavns Kommune afholdt Miljøtrafikuge. Formålet er at sætte fokus på udviklingen i trafikken i byen og fremme og synliggøre miljøvenlig transportadfærd. I forbindelse med Miljøtrafikugen afvikler kommunen foruden Bilfri Dag (hele 3 dage i 2005) kampagner for samkørsel, promovning af delebiler samt en lang række aktiviteter og events, der skal sætte fokus på bæredygtig transport.

Erfaringerne med de tilbagevendende tiltag er gode. Der er lykkedes for København at få flere op på cyklen gennem en kombination af fysiske forbedringer og kampagner. Miljøtrafikugen vurderes også at have positiv effekt - både som en opmærksomhedsvækker og som et redskab til at afprøve idéer og tiltag til påvirkning i miljøvenlig retning.

Malmö stad

Sedan hösten 2001 arbetar Malmö stad med attityd- och beteendepåverkan för att söka nya lösningar på trafikmiljö-problematiken. Målsättningen är att påverka människors resvanor och därigenom minska trafikens miljöpåverkan. Tanken är att påverka resan redan innan den har börjat.

Malmö stad arbetar aktivt för att sprida kunskap om hur alla kan bidra till att skapa en bättre och hållbar trafikmiljö. Det vill säga mindre buller, mindre trängsel, hälsosammare luft och friskare närmiljö samt mindre utsläpp av växthusgaser.

Allmänheten

För allmänheten i Malmö genomförs olika kampanjer och projekt. Arbetet riktas framförallt in på specifika målgrupper som ålder, stadsdel, färdssätt etc. Exempel på lyckade satsningar är boken "Berömda människor som cyklat i Malmö" som delades ut till alla hushåll i ålderskategorin 25-34 år och eventkampanjen "Från hem till hav" som genomfördes bland besökare i Västra hamnen. Under hösten 2005 inleds direktbearbetning av nyinflyttade Malmöbor.

Näringslivet – Malmöns företag

Näringslivet i Malmö bjuds regelbundet in till seminarier och frukostträffar med olika teman. Besök genomförs även på enskilda företag för att föra en dialog kring hur företag själva kan arbeta med att miljöanpassa sina transporter.

Kommunens organisation

I arbetet med Malmö stads anställda är målsättningen att påverka de anställdas resor till och från jobbet. Förutom kampanjer är det interna miljöarbetet en viktig del för att miljöanpassa Malmöns transportsystem. Gatukontoret ansvarar för Trafikmiljöprogram för Malmö stad 2005-2010 som är utgångspunkten för stadens arbete med miljöanpassade transporter. Målsättningen för Trafikmiljöprogrammet 2005-2010 är att Malmö stad skall ha tagit avgörande steg i riktning mot ett miljöanpassat transportsystem då Citytunneln öppnas.

EU-projektet SMILE

2005-2009 arbetar Malmö stad med EU-projektet SMILE. Förutom Malmö stad ingår flera lokala samarbetspartners som t.ex. Skånetrafiken och företag i projektet. De åtgärder som genomförs i SMILE kommer att få stor betydelse för utvecklingen av ett miljöanpassat transportsystem i Malmö de kommande åren. Exempel på åtgärder som ingår är bussprioritering i trafiksignaler, realtid i kollektivtrafiken, utveckling av bilpooler, effektivare distributionstransporter, cykelsatsningar och inte minst attityd- och beteendepåverkan.

I arbetet med Malmö stads anställda är målsättningen att påverka de anställdas resor till och från jobbet. Förutom kampanjer är det interna miljöarbetet en viktig del för att miljöanpassa Malmöns transportsystem.

Frederiksberg Kommune

Målsætningen i Frederiksberg Kommune er, at trafikken skal afvikles på en miljømæssigt og trafiksikkerhedsmæssigt forsvarlig måde. Kommunen satser derfor på at reducere den gennemgående trafik, forbedre forholdene for cyklisterne og udbygge den kollektiv trafik.

Frederiksberg Kommune arbejder i disse år på at fremme cyklismen og for at sikre gode forhold for cyklisterne. Der anlægges løbende cykelstier langs kommunens trafikveje, og der er fokus på etablering af cykelparkering.

Frederiksberg Kommune har et hurtigt, effektivt og miljøvenligt kollektivt trafiksystem med bl.a. busser, Metro og Ringbane samt et veludbygget, differentieret og sikkert vejnet.

Frederiksberg satser ligeledes på et velfungerende og sikkert cykelstisystem.

Kommunens overordnede målsætning for trafikken er, at den skal afvikles på en miljø- og trafiksikkerhedsmæssig forsvarlig måde. Med udgangspunkt i denne målsætning har Frederiksberg Kommune følgende mål for trafikudviklingen:

- Med henblik på at reducere trafikken miljøbelastning skal den gennemkørende trafik reduceres.
- Det skal være sikkert at færdes for fodgængere og cyklister.
- Den kollektive trafik – herunder Metro Cityringen – skal forbedres og udbygges så den kollektive trafik fremstår som et attraktivt alternativ til den individuelle transport.
- Støj og luftforureningen fra trafikken skal reduceres.

Fremme af cyklisme

Frederiksberg Kommune arbejder i disse år på at fremme cyklismen og for at sikre gode forhold for cyklisterne. Der anlægges løbende cykelstier langs kommunens trafikveje, og der er fokus på etablering af cykelparkering.

Derudover deltager Frederiksberg Kommune i et EU-samarbejde med 8 andre europæiske byer om at fremme cykeltrafik. Kommunen udarbejder i den forbindelse et cykelregnskab for hhv. 2004 og 2005. Regnskabet skal efterfølgende danne grundlag for udarbejdelse af en cykelpolitik for Frederiksberg Kommune.

Kommunen laver også hvert år lokale indsatser i forbindelse med de landsdækkende cykelkampaner "Vi cykler til arbejde" og "Alle børn cykler".

Øresundsregionen

Kommunen indgår desuden i et regionalt samarbejde i hovedstadsområdet og Øresundsregionen, hvor kommunen spiller en væsentlig rolle i forbindelse med at definere de fælles opgaver i regionen.

Lunds kommun

Mobility Management är en viktig pusselbit i Lunds kommuns arbete med att skapa ett miljöanpassat transportsystem, LundaMaTs. Sedan slutet på 90-talet har kommunen medvetet satsat på såväl bättre infrastruktur för gång, cykel och kollektivtrafik som på olika mjuka åtgärder.

Sedan 1999 har mobilitetskontoret i Lund drivit ett antal olika aktiviteter och kampanjer som riktar sig till privatpersoner, företag och andra verksamheter. Syftet är att få fler att välja cykel, kollektivtrafik, bilpool eller t.ex. distansarbete i stället för ensamkörning i bil. Kommunikation och personliga möten är en viktig del av arbetet. Arbetet innefattar allt från information om samåkning, miljöfordon, sparsam körning, deltagande i den europeiska mobilitetsveckan och vandrande skolbuss till att integrera mobility management i planprocessen genom bilsnål planering.

Smart trafikant

“Smart trafikant” är namnet på mobilitetskontorets individanpassad resinformation. Smart trafikant bygger på jämförelser mellan cykel, buss och bil vad gäller tid, kostnad, miljö och hälsa. Jämförelserna visar att cykeln alltid är billigast och oväntat ofta även väldigt snabb. Informationen delges lundaborna både i hemmet - via dörrknackning och telefonsamtal - och på arbetsplatsen - via företagsbesök och utställningar.

Testresenärer

En annan aktivitet är “Testresenärer”. Testresenärer är personer som under en månads tid avstår från bilen för att provåka kollektivt till och från jobbet. Omkring 50% av testresenärer har fortsatt att åka kollektivt omedelbart efter testperiodens slut. Och hela 40-45 procent åker fortfarande kollektivt efter ett år!

Hälsotrampare

En bilist som vill börja cykla kan få draghjälp och inspiration genom att bli en “Hälsotrampare”. I gengäld för sin cykling får han eller hon en cykeldator, regnställ, reflexväst, cykelpump, hjälm, hjälmås och cykelbelysning - kort sagt allt som behövs för att cykla säkert. Många vittnar om hur cyklingen lett till bättre hälsa och kondition samt mindre upplevd stress i vardagen.

Resultat

En omfattande enkätundersökning från 2004 visar att 90 procent av lundaborna tycker att satsningarna i LundaMaTs är bra eller mycket bra. Biltrafiken och därmed koldioxidutsläppen i Lunds kommun har 2004 beräknats vara 2,5-3 procent lägre än vad de skulle varit utan LundaMaTs.

Biltrafiken och därmed koldioxidutsläppen i Lunds kommun har 2004 beräknats vara 2,5-3 procent lägre än vad de skulle varit utan LundaMaTs.

Region Skåne

Region Skåne har ansvar för vård och utveckling i Skåne. Visionen är ett enat Skåne, där helhet och delar är i balans. Skåne ska vara en attraktiv region att leva och verka i för invånare, företag och organisationer. Välfärd, goda sociala förhållanden, jämställdhet, miljömedvetenhet, hälsa och trygghet ska råda i Skåne.

Skåne-MaTs är ett brett samarbete kring miljöanpassade transporter i Skåne. Miljöanpassade transporter omfattar allt ifrån utveckling av kollektivtrafiken till att påverka och förändra beteende. Skåne-MaTs arbetar med ett regionalt helhetsgrepp.

Region Skåne har på försök det regionala utvecklingsansvaret fram till och med 2010 och ansvarar för regional utveckling, näringslivsutveckling, regional planering, infrastruktur och miljö, skogs- och naturvård, kultur och kollektivtrafik.

“Planering och Miljö” är en förvaltning inom Region Skåne som arbetar med samhällsplanering och hållbar utveckling.

Planering och Miljös fyra arbetsområden är:

- Skånes framtida infrastruktur - vägar, järnvägar, bredband m.m.
- Planeringsdialog med kommunerna i bl.a. bebyggelse- och markanvändningsfrågor.
- Hållbar utveckling - regionalt i Skåne.
- Förvaltning och utveckling av skogs- och friluftsområden.

Planering och Miljö jobbar med ett stort antal projekt som att förbättra miljön, bevara den skånska naturen och skapa ett ekologiskt hållbart Skåne. Region Skåne jobbar tillsammans med kommunerna, Vägverket och Banverket (järnvägen) med planen för regional transportinfrastruktur (RTI-planen).

Skån-MaTs

Skåne-MaTs är ett brett samarbete kring miljöanpassade transporter i Skåne. Miljöanpassade transporter omfattar allt ifrån utveckling av kollektivtrafiken till att påverka och förändra beteende. Skåne-MaTs arbetar med ett regionalt helhetsgrepp.

Projektet startade med ett inledande seminarium i oktober 2001 och avslutades 2004. Projektet kommer snart att börja sin andra etapp. Planer finns på att upprätta ett Regionalt Mobilitetscentra.

Öresundsarbetet

Att utveckla samarbetet över Öresund är ett av Region Skånes viktigaste uppdrag inom ramen för det skånska utvecklingsarbetet. Syftet är att främja integrationen och utnyttja Öresundsregionens potential som tillväxtområde där ekonomiska, sociala och kulturella värden tas tillvara och utvecklas.

Hovedstadens Udviklingsråd HUR

Mange bilister er parat til at skifte bilen ud med andre transportformer til og fra arbejde en gang i mellem, hvis den samlede rejse fra A til B hænger sammen. Det var et af hovedresultaterne efter HUR's Pendlerkontors to-årige arbejde med transportplaner for virksomheder i København.

At de fleste pendlere har en varieret transportadfærd og en meget praktisk indstilling til, hvordan de kommer til og fra arbejde, var en vigtig erkendelse, da HUR's Pendlerkontor i 2004 kunne gøre erfaringer og resultater op efter to års dialog med virksomheder og deres medarbejdere om transport til og fra arbejde.

Mobility management kan og skal evalueres

Formålet med HUR's Pendlerkontor var at afprøve forskellige metoder til at reducere trængsel og forbedre miljøet i regionen. For at dokumentere effekterne blev der afslutningsvist lagt stor vægt på at vise, at effekten af mobility management kan og skal dokumenteres.

Resultater fra arbejdet med transportplanerne var følgende:

- Mellem 1/3 og 1/2 af bilisterne prøvede andre transportformer
- 8 % af bilister angav, at de havde reduceret deres bilkørsel med i gennemsnit 3 dage om ugen.
- Totalt set er bilturene til og fra de involverede virksomheder reduceret med 2 %.

Erfaringer fra Pendlerkontorets arbejde

Erfaringerne med transportplaner viser, at individuel rådgivning til medarbejdere på virksomheder om alternative transportformer virker, men at det kræver (for) store tidsmæssige ressourcer, hvis ikke indsatsen målrettes. På den anden side viser erfaringerne også, at mobility management med fordel kan kobles til personalepolitikken.

Det er også vigtigt at skabe sammenhæng mellem de forskellige transportformer både i begyndelsen og slutningen af rejsen. Pendlercykler til brug mellem station/stoppested og arbejdspladsen var fx en stor succes, da rejsen uden bil således blev hurtigere og mere sammenhængende.

Forsøget viste også, at mange bilister ikke var parate til permanent at lade bilen stå til og fra arbejde, men at mange kan motiveres til at tage cykel, bus eller tog de dage, hvor der ikke skal købes stort ind, eller hvor de ikke skal hente eller bringe børn.

HUR arbejder ikke længere specifikt med mobility management, men trækker fortsat på erfaringerne fra Pendlerkontoret i arbejdet for at markedsføre kollektiv trafik.

Resultaterne af Pendlerkontorets arbejde viser bla., at det er vigtigt at skabe sammenhæng mellem de forskellige transportformer både i begyndelsen og slutningen af rejsen.

Vägverket Region Skåne

“Hållbart Resande” är samlingsnamnet på Vägverkets arbete för att få till stånd effektivare och på lång sikt mer hållbara persontransporter. Arbetet går ut på att erbjuda enklare, säkrare och mer attraktiva alternativ till ensambilåkningen, skapa möjligheter för att undvika resande samt att förbättra villkoren för gång, cykel och kollektivresande.

Kan vi tillsammans arbeta med både lokala och regionala resor har vi större chans till framgång än om varje aktör arbetar på sitt eget vis.

Hållbart Resande ska inspirera, uppmuntra och fokusera på de områden där det finns utrymme att välja alternativ till bilen. Strategin är att ha ett samlat arbetssätt, vara stödjande, pådrivande och samordnande, ha dialog och långsiktighet samt att rekrytera partners som genomför operativt arbete.

Insatsområden

Tillsammans med våra partners kan vi förändra resvanor, beteenden och attityder om vi anpassar, kombinerar och premierar alternativen på lämpliga sätt inom olika insatsområden.

De insatsområden som vi identifierat är: arbetspendling, tjänsteresor, resor till och från skola och utbildning samt idrotts- och evenemangsresor.

Fyrstegsprincipen

Vägverkets olika aktiviteter spänner över ett brett område. Gemensamt för dem alla är, att de faller in under en arbetsstrategi, som vi kallar fyrstegsprincipen. En princip där varje enskilt steg täcker in olika aspekter och skeden i utvecklingen av transporter och våra vägar.

Steg 1: Åtgärder som kan påverka transportbehovet och val av transportsätt

Steg 2: Åtgärder som ger effektivare utnyttjande av befintligt vägnät och fordon

Steg 3: Begränsade ombyggnadsåtgärder

Steg 4: Nyinvesteringar och större ombyggnadsåtgärder

Hållbar resande fokuserar på steg 1 och 2.

Samarbete

I Skåne arbetar vi främst tillsammans med kommunerna, men också med andra aktörer som Milöre Centre. Milöre Centre är ett kompetenscenter för miljöanpassade transporter uppbyggt som etnätverk av deltagare från företag, kommuner, universitet och andra organisationer i Öresundsregionen. Vi ser det som en succé att utnyttja fungerande koncept, och att vi arbetar med samma koncept gemensamt i Skåne.

Fælles udfordringer - fælles viden

Hvordan sikrer vi høj tilgængelighed og mobilitet i Øresundsregionen på et bæredygtigt grundlag? Hvordan arbejder kollegerne på den anden side af sundet og i resten af Europa for at sikre en bæredygtig trafikal udvikling og nedbringe trængsel, støj- og luftforurening?

Øresundsregionen er godt på vej til at blive en samlet, integreret region, hvor mennesker bor og arbejder på kryds og tværs. En af bagsiderne ved denne ellers positive udvikling er dog den stadigt voksende trafik i regionen, der i forvejen skaber både trængsel og miljømæssige problemer.

Udfordringen er derfor den samme på begge sider af Øresund: Hvordan sikrer vi bedre tilgængelighed og mobilitet på et bæredygtigt grundlag?

Erfaringsudveksling på tværs af sundet

Parterne bag projektet har gennem mange år arbejdet hver for sig med at imødegå de negative effekter af den voksende trafik.

Indsatserne er imidlertid relativt løsrevet fra hinanden og har et udpræget lokalt eller regionalt sigte. Et af de væsentligste formål med projektet "Bæredygtig mobilitet i Øresundsregionen" har derfor været at sikre en interregional Øresundsdimension i parternes indsatser.

De svenske projektparter har flere års erfaringer med mobility management, mens de danske erfaringer er noget mere begrænsede. Parterne har derfor gennem projektet arbejdet målrettet på at dele viden og udveksle erfaringer og herigennem sikre en løbende kompetenceudvikling af de medarbejdere, der arbejder med bæredygtig mobilitet.

Seminarer, workshops og studieture

Seminarer og workshops med deltagelse af nøglemedarbejdere har været væsentlige ingredienser i denne videndeling og -opbygning. Sideløbende hermed deler projektparterne deres praktiske erfaringer gennem projektdatabasen på www.milore.nu.

Projektparterne har også søgt inspiration og viden udenfor Øresundsregionen. Dels i Holland og Belgien, hvor mobility management har flere år på bagen og er en integreret del af trafikpolitik og -planlægning. Dels i Göteborg, hvor man arbejder målrettet med mobility management for at reducere biltrafikken og fremme mere bæredygtige transportformer.

Gent

"Aktiv Trafikantstöd" i Göteborg

Mere end 20 medarbejdere på Trafikkontoret i Göteborg arbejder med mobility management. Kommunen anvender en lang række virkemidler for at fremme bæredygtige transportvaner, herunder bl.a. hurtigruter for busser, hurtigruter for cyklister, cykelparkeringsnormer, realtidsinfo, samkørsel, prioritering af kollektiv trafik i trafikken, delebiler, delecycler og Smart Card-systemer.

Trafikkontoret etablerede i 2002 et mobilitetscenter i bydelen Lundby med 6 ansatte. "Lundby Mobility Centre" arbejder med såvel virksomheder som borgere gennem rådgivning, kampagner og projekter.

Rejseinformation på tværs

Let tilgængelig og relevant information til rejsende i Øresundsregionen er et vigtigt led i arbejdet med at tilskynde flere til at vælge bæredygtige transportformer. En analyse af den eksisterende rejseinformation på Internettet peger på, at der er behov for bedre overblik og vejledning.

Der er brug for bedre information om mulighederne for at kombinere forskellige transportformer, ligesom mulighederne for at finde og sammenligne priser, rejsetid og miljøbelastning ved forskellige transportformer samt reservere og købe billetter på tværs af Øresund endnu er meget begrænsede.

Analysen af den tilgængelige rejseinformation på Internettet viser, at der i dag er flere hjemmesider på begge sider af Øresund, der tilbyder informationer om rejser med bil og kollektiv trafik i regionen. Men analysen viser også, at der fortsat er meget, der kan gøres for at sikre rejsende i Øresundsregionen bedre information, der muliggør et bæredygtigt transportvalg.

Behov for samlet og overskuelig info om rejser på tværs

Den bevidste pendler og den erfarne Internet-bruger kan allerede nu finde de nødvendige informationer på nettet – men for hovedparten af de rejsende i regionen er der et behov for en samlet og mere overskuelig formidling af informationer om at rejse bæredygtigt i Øresundsregionen.

Der er ikke mindst brug for bedre information om mulighederne for at kombinere forskellige transportformer, ligesom mulighederne for at finde og sammenligne priser, rejsetid og miljøbelastning ved forskellige transportformer samt reservere og købe billetter på tværs af Øresund endnu er meget begrænsede.

Forbedring af rejseinformation på Internettet

Resultaterne af analysen af den eksisterende rejseinformation er videregivet til de relevante informationssider på internettet.

Derudover er der fortsat dialog med www.trafikinfo.dk og www.trafikinfo.dk om at videreudvikle informationen til rejsende i Øresundsregionen. Der er også etableret et samarbejde med www.oresunddirekt.com om udvidelse og forbedring af rejseinformation til Øresundspendlere.

Hjemmesider med information til rejsende i regionen

Følgende hjemmesider er nyttige i forbindelse med planlægning af rejser i Øresundsregionen:

www.dsb.dk
www.resplus.se
www.skanetrafiken.se
www.trafikinfo.dk

www.rejseplanen.dk
www.trafikinfo.dk
www.oresundsbron.dk
www.oresunddirekt.com

Øresundspendlere

Hvilke fordele og ulemper er der ved at rejse kollektivt til og fra arbejde over Øresund? Kan man få inkarnerede bilister til at skifte bilen ud med toget over Øresund ved at lade dem prøve det en måned? Disse og andre spørgsmål blev søgt besvaret gennem et forsøg med gratis pendlerkort til 9 bilister.

For at sætte fokus på den stigende biltrafik på tværs af Øresund og synliggøre mulighederne for at benytte kollektiv trafik i stedet blev der i maj og juni 2005 gennemført et forsøg, hvor 9 Øresundspendlere skiftede bilnøglerne ud med et gratis pendlerkort til og fra arbejde. Formålet var at samle en række bilisters erfaringer med kollektiv transport og få nogle gode historier, der kan inspirere andre til at skifte til kollektiv transport.

5 svenskere og 4 danskere skifter fra bil til tog

Deltagerne var 5 kvinder og 4 mænd, de 5 var svenskere og 4 var danskere. 8 af de 9 deltagere pendlede dagligt fra Sverige til Danmark, mens en enkelt kørte den anden vej. Deltagerne var mellem 29 og 44 år, og de kørte dagligt mellem 46 og 140 km til arbejde i bil.

6 af 9 ønskede at lade bilen stå efter forsøget

Forsøget blev en stor succes for bæredygtig transport. Alle deltagere gennemførte forsøget og kørte kollektivt i testperioden. Men hvad vigtigere er, angav 6 af de 9 deltagere, at de efter den gratis testperiode ville lade bilnøglerne ligge og investere i et pendlerkort.

Man sparer penge og kan læse, arbejde og stresse af

Forsøget viste, at den generelle standard af den kollektive trafik var højere, end deltagerne forventede inden projektets start. Testpendlerne var også enige om, at fordelene ved at benytte kollektiv transport til og fra arbejde er prisen, og at man kan slappe af, læse eller arbejde i toget.

Det tager længere tid, og det er svært at handle

Deltagerne pegede dog også på en række punkter, hvor den kollektive trafik skal forbedre sig, hvis den skal være et attraktivt alternativ til bilen.

For det første skal man i mange tilfælde påregne væsentlig længere rejsetid, når man skifter bilen ud med tog og busser over Øresund - enten fordi forbindelserne passer dårligt sammen, eller fordi der i løbet af turen opstår forsinkelser. Derudover nævner deltagerne, at det på nogle ruter kan være svært at få en siddeplads, og at det er svært at klare ærinder og handle uden bilen.

Testpendlerne ønsker en ny billetform, hvor man kan kombinere daglig kollektiv transport med enkelte ture i bil over Øresundsbroen, når der er behov for det.

Som billet- og BroBiz-systemet er i øjeblikket er det enten pendlerkort eller BroBiz - og det er for ufleksibelt, mener pendlerne.

Stress af i toget

For Øresundspendlerne Berit og Joakim fra Malmø og Bjärred i Sverige har det været en positiv overraskelse at lade bilen stå og tage toget over Øresund. Joakim sparer mange penge og stresser af i toget, mens Berit slipper for at sidde i en bilkø om morgenen i København og har fået motion ved at cykle til stationen.

Berit, 44 år

Dansker, bor i Malmø i Sverige og arbejder i centrum af København.

Joakim, 29 år

Svensker, bor i Bjärred i Sverige og arbejder nord for København.

Berit Roi fra Malmø var vant til at køre i bil eller på motorcykel til sin arbejdsplads i centrum af København, da hun meldte sig som testpendler i Øresundspendlerforsøget.

Mindre stress og kaffe og mere motion

Hun fandt dog hurtigt ud af, at der var en række fordele ved toget: "Det er ikke så stressende at køre med tog som med bil. Man sidder der jo alligevel, og så kan man lige så godt læse eller arbejde lidt. Man kommer godt nok senere hjem og skal tidligere af sted om morgenen, men jeg synes, at man stresser af i toget."

Og stresset, det blev Berit af at sidde fast i en bilkø hver morgen i København: "Jeg plejer at bruge en halv time, når jeg kommer på arbejde på at falde ned efter at have siddet i kø i København, så mit kaffeforbrug er også faldet, efter jeg er skiftet til toget!" fortæller Berit.

Udover mindre stress i hverdagen har skiftet fra bil til tog også betydet, at Berit får lidt mere motion: "Jeg er begyndt at cykle til stationen, og det er jo også godt. Jeg har faktisk været med i "Vi cykler til arbejde" – det har jeg ikke været før."

3 måneder efter forsøget kører Berit stadig med tog: "Jeg er forsat med toget, da det er mere afslappende. Jeg har kun kørt 2 gange selv. Det er også en fordel, når jeg har været på "tøsetur", for så kan jeg tage et glas vin med god samvittighed."

Der er mange penge at spare

For Joakim Frisberg har det også været en positiv overraskelse at lade bilen stå og tage toget over Øresund. "Det har stort set ikke taget længere tid med toget, og så har jeg kunnet arbejde eller koble af undervejs", fortæller Joakim, som dagligt skal fra Bjärred i Sverige til sit arbejde nord for København.

Før tog han aldrig toget, men efter en måned med tog har han indset nogle fordele ved at lade bilen stå. "Det er meget dyrt for mig at køre i bil over Øresund, så jeg vil forsætte med at tage toget eller bus 999, men nok ikke hver dag", siger Joakim og fortsætter: "Det ville være godt, hvis man kunne kombinere tog og bil bedre, fx ved at have et togkort, hvori der indgår 10 ture over broen i bil."

Toget som arbejdsplads

For bilelskeren Jonas fra Malmø var det lidt af en overvindelse at skifte bilnøglerne ud med et pendlerkort. Men kæresten Marie fik ham overtalt til at prøve, og han opdagede hurtigt, at toget er en glimrende arbejdsplads. Parret har også fået større fleksibilitet, da de ikke længere er afhængige af hinanden, når de skal til og fra arbejde.

Danskeren Jonas Mahmud bor sammen med sin svenske kæreste Marie Anderberg i Malmø. De arbejder begge i København og kørte inden pendlerforsøget sammen til arbejde i bil.

Jonas er meget glad for at køre i bil og forventede, at det ville tage meget længere tid at komme til og fra arbejde med toget, men han blev positivt overrasket: "Vi sparer faktisk tid. Da vi kørte i bil fra Malmø til den centrale del af København tog det ca. en time. Nu sparer vi 20 minutter, hvis der ikke er forsinkelser, og det er dejligt."

Meditativ i bilen - effektiv i toget

Jonas elsker at køre i sin bil, han siger bl.a.: "Det er fedt at køre i bil - det er ren meditation for mig", men han opdagede hurtigt, at der også er fordele ved toget: "Jeg er effektiv i toget, jeg arbejder, får idéer og får læst de ting, jeg skal. Så for mig er transporten blevet effektiv arbejdstid, og så slapper jeg af, når jeg kommer hjem, da jeg har fået noget fra hånden i toget."

Så selv om Jonas elsker sin bil, vil han køre med tog til og fra arbejde i fremtiden: "Selv om jeg lige har fået p-plads i København, og jeg er født i en bil og helst vil gå i graven i en bil, så bliver det toget fremover - så må jeg bruge bilen til noget andet," konstaterer Jonas.

Tog til fodbold

En anden fordel for Jonas og Marie ved at køre på pendlerkort frem for benzin er den økonomiske besparelse, de opnår - både på den daglige transport til og fra arbejde og i fritiden: "Jeg tager tit til København og spiller fodbold om søndagen eller besøger venner på hverdage. Det er jo ganske gratis, nu hvor jeg har togkortet."

Frihed og fleksibilitet

Mange bilister vælger bilen, fordi det giver fleksibilitet og frihed i hverdagen. Marie og Jonas opdagede gennem pendlerforsøget, at toget også giver fleksibilitet og frihed. Marie siger 3 mdr. efter forsøget: "Jeg pendler med tog hver dag. Jeg synes, at jeg har mere fleksibilitet med toget", og Jonas supplerer: "Jeg kører med kollektiv trafik hver dag nu - tog og bus dagligt og Metro og S-tog et par gange om ugen. Det er i mange tilfælde hurtigere, mere økonomisk, og så giver det mere frihed i dagligdagen."

Jonas, 35 år

Dansker, bor i Malmø i Sverige og arbejder i København.

Marie, 30 år

Svensker, bor i Malmø i Sverige og arbejder i København.

Folderen er udarbejdet af COGITA for partnerne i projektet "Bæredygtig mobilitet i Øresundsregionen" 2005.

Yderligere information om projektet "Bæredygtig mobilitet i Øresundsregionen" kan indhentes hos Annette Kayser, Københavns Kommune:

Københavns Kommune
Vej & Park
Njalsgade 13
2300 København S
Tlf.: 33 66 35 00
Fax: 33 66 71 06
E-mail: vejpark@btf.kk.dk

KØBENHAVNS KOMMUNE

Malmö stad

LUND

FREDERIKSBERG
KOMMUNE

HUR Hovedstadens
Udviklingsråd

Vägverket

DEN EUROPÆISKE UNION
Den Europæiske Fond for Regionaludvikling
Dette projekt medfinansieres af
INTERREG IIIA Øresundsregionen